

Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı

Uzmanlık Tezi Özeti

Diabetes Mellitus ve Topluma Getirdiği Ekonomik Yük: (Bir üniversite hastanesinde, temel yatış nedeni Diabetes Mellitus olan yatışların yol açtığı sağlık harcamaları ve maliyetler; Yarı kentsel bir bölgede temel nedeni Diabetes Mellitus olan ölümlerin neden olduğu yaşam yılı kayıpları)

Erhan Eser

Danışman: Feride Saçaklıoğlu

Bu çalışma, diyabetin doğrudan ve dolaylı maliyeti ile ilgili iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Doğrudan maliyet ile ilgili birinci bölüm, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde 1993 yılında, altta yatan nedeni diyabet olan 761 yatış değerlendirilerek, diyabetlilerin hastanede 1 yıllık yatış günleri ve yatış harcamaları ve maliyetleri ortaya kondu. 1993 yılı yatışlarının %7.7'sini primer diyabetliler ve diyabetin yol açtığı kronik komplikasyonlarla ilgili yatışlar oluşturmaktadır. E.Ü.T.F. hastanesindeki toplam yatışlar içinde diyabetli yatışlarının payı ise %1.7'dir. Ortalama yatış süresinin, yatış başına 16.1 gün olduğu belirlenmiştir. Bu süre, erkeklerde 15.2, kadınlarda 17.2 gündür. Diyabetli yatışları ile tüm nedenlere bağlı yatış ortalamaları arasında (16.1-10.1) 5.0 günlük bir fark bulunduğu belirlenmiştir. Diyabete atfedilen ortalama ek yatış günlerinin, İç Hastalıkları Kliniğinde 4.4 gün; Çocuk Sağlığı Kliniğinde 23.3 gün ve Kardiyoloji Kliniğinde 2.6 gün olduğu anlaşılmıştır. GKDC kliniğinde ise, diyabetli olmayanlar, diyabetlilere göre ortalama 0.5 gün daha uzun süre yatmışlardır. Yatış başına ortalama yatış süresinin, primer ve kronik komplikasyonlu diyabet yatışları için ise sırasıyla 22.0 ve 12.2 gün olduğu saptanmıştır. Diyabetli yatışlarına bağlı toplam harcama 862 617 dolardır. Hastanedeki tüm nedenlere bağlı yatış harcamaları içinde diyabetlilerin aldığı pay %4.7'dir. Diyabetli/Diyabetli olmayan oranı 1.72'dir. Ortalama yatış harcamasının, diyabetlilerde, yatış başına 987.6 dolar; yatış günü başına 60.9 dolar olduğu belirlenmiştir. Tüm diyabetlilerde toplam harcamaların %65.3'ü erkeklere, %34.7'si ise kadınlara aittir. YBOH, erkeklerde 1087.6 dolar, kadınlarda 823.3 dolardır. Toplam 570 diyabetli yatışının yol açtığı harcamalar, primer ve kronik komplikasyonlu diyabetli yatışlarına göre değerlendirildiğinde, toplam harcamaların %31.6'sının primer diyabetlilere, %68.4'ünün kronik komplikasyonlu diyabetlilere ait olduğu görülmektedir. Diyabetlilerin yattıkları dört klinikta yapılan karşılaştırmaya göre ise, yatış günü başına ortalama harcamalar, diyabetliler için 75.1 dolar; diyabetli olmayanlar için 59.8 dolardır. Bu sonuçlara göre, bu dört klinik genelinde, diyabete atfedilen Yatış Başına Ortalama Ek Harcama 516.4 dolar olmuştur. Yine diyabete atfedilen Yatış Günü Başına Ortalama Ek Harcama ise 15.3 dolar olmuştur. Primer ve kronik komplikasyonlu diyabetliler için YBOH ise, sırasıyla 784.0 ve 987.6 dolardır. YGBOH'da diğer önemli çarpıcı sonuç, kadınlardaki 66.4 dolar YGBOH yanında, erkeklerdeki 107.7 dolarlık değerdir. Diyabetlilerin yattıkları kliniklere göre saptanan Yatış Başına Ortalama Ek Harcamalar, İç Hastalıkları için, -678.6 dolar; Çocuk Sağlığı için 357.5 dolar, Kardiyoloji için 292.5 dolar; GKDC için ise 662.9 dolardır. Hastanedeki tüm nedenlere bağlı yatış maliyetleri içinde diyabetlilerin aldığı pay %3.5'tir. Tüm diyabetliler için, toplam maliyetinin 1 111 634 dolar, yatış başına ortalama maliyetin (YBOM) 1950.2 dolar ve yatış günü başına ortalama maliyetin (YGBOM) 121.4 dolar olduğu belirlenmiştir. Primer Diyabetli ve Kronik Komplikasyonlu yatışlar için ise sırasıyla: Toplam maliyetlerin, 476 292 ve 635 342 dolar; YBOM'lerin 2168.8 ve 1841.6 dolar; YGBOM'in ise 96.08 ve 151.4 dolar olduğu görülmektedir. Diyabetlilerin oluşturduğu toplam maliyetin %42.8'i primer diyabetlilere, %57.2'si kronik komplikasyonlu olgulara aittir. Primer diyabetlilerde, tip 1 ve tip 2 diyabetli yatışları için ise sırasıyla, toplam maliyetlerin 208 430 ve 267 862 dolar; YBOM'in 2171.8 ve 2076.4 dolar; YGBOM'in ise, 88.91 ve 102.51 dolar olduğu belirlenmiştir. Tüm primer diyabetlilerde, toplam maliyetlilerin %53.5'i erkeklere, %46.5'i ise kadınlara aittir. YBOM, erkeklerde 2235.4 dolar, kadınlarda ise 1995.1 dolardır. YGBOM ise erkeklerde 97.34 dolar, kadınlarda 94.68 dolardır. Tip 1 diyabetlilerin toplam maliyetlerinin 208 430 dolar, tip 2 diyabetlilerin toplam maliyetlerinin ise 267 868 dolar olduğu görülmektedir. Diyabetlilerin yattığı dört klinik üzerinden, yatış günü başına ortalama maliyetler, yatan diyabetliler için 135.6 dolar; diyabetli olmayanlar için ise 120.3 dolardır. Bu dört klinik genelinde, diyabete atfedilen Yatış Başına Ortalama Ek Maliyet 805.1 dolar olmuştur. Yine diyabete atfedilen Yatış Günü Başına Ortalama Ek Maliyet ise 15.3 dolar olmuştur. Dolaylı Maliyet ile ilgili ikinci bölüm ise, temel ölüm nedeni diyabet olan ölümlerin yol açtığı yaşam yılı kayıpları (YYK) ile ilgilidir. Bornova Eğitim Araştırma Sağlık Grup Başkanlığı bölgesinde, 1993 yılında saptanan ölümlerin %75'inde ölü yakınlarına ulaşılabilmiş, ulaşılan ölümlerden 390'ının temel ölüm nedeni saptanmıştır. Araştırma, bu 390 ölümün ve bunun içinde bulunan 62 diyabet ölümünün YYK'nı ortaya koymuştur. Diyabete özel mortalite hızı her 100 bin yaşayan nüfus için 41.3'tür. Diyabet ölümlerinin yol açtığı toplam YYK 735 yıldır. Bu, tüm nedenlere bağlı ölümlerin yol açtığı toplam YYK olan 7931 yıl içinde %9.3'lük bir yüzdeyi gösterir. Yalnızca bağımlı olmayan yaş grubu ölümleri göz önüne alındığında ise, tüm ölümlere bağlı toplam YYK içinde diyabete bağlı YYK'nın payı %12.7'ye çıkar. Toplam 390 ölüm için, ölüm başına Ortalama Yaşam Yılı Kaybı (YYK) 20.3 yıldır. Erkek ve kadınlar için Ortalama YYK ise sırasıyla 20.2 ve 20.5 yıldır. Ortalama YYK diyabetlilerde 11.8; temel ölüm nedeni başka bir ölüm nedeni olup da, diyabetin eşlik eden ölüm nedeni olduğu ölümlerin neden olduğu ölümlerden 15.1 yıl; diğer temel ölüm nedenlerinde 21.9 yıldır. Ölümlerin 65 yaş ve üstünde görülmesi açısından diyabet ölümleri KVS ve Solunum Sistemi ölümlerinden sonra ikinci sırada gelmektedir. Erkekler için de temel ölüm nedenine göre ortalama YYK'na bakıldığında, ortalama YYK'nın, diyabetlilerde 13.7; kanserlilerde 16.2; KVS ve solunum sistemi hastalıklarında 14.0; diğer temel ölüm nedenlerinde ise 31.4 yıl olduğu görülmektedir. Kadınlar için de ise, diyabet, kanserler, KVS ve solunum sistemi hastalıkları ve diğer temel ölüm nedenlerinin yol açtığı Ortalama YYK'ları, sırasıyla, 9.6; 23.5; 11.7 ve 27.0 yıldır. Diyabetin hipertansiyon için bir risk faktörü olduğu açıkça görülmekle birlikte, hipertansiyonun, eşlik ettiği ölüm nedenlerinin yol açtığı ortalama YYK üzerinde bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, Türkiye için genellenecek olursa, ülkede diyabetin kontrolü için ne birincil, ne ikincil, ne de üçüncül korunma amacıyla hiçbir programın yürütülmediğini, diyabetin sıradan sağlık sorunlarından ayrı bir sağlık sorunu olarak görülmediğini, diyabet ile ilgili sorunlar ortaya çıktıkça bunlara çözüm getirilmeye çalışıldığını göstermektedir. Türkiye'de, sayıları en az 2 milyon olduğu tahmin edilen diyabetlilerin, birincil, ikincil ve üçüncül korunması için, ivedi olarak toplumu kapsayacak etkin programların başlatılması önerilir.

Son güncelleme: 08/08/2018 14:42:25

[[Ana sayfa](#)] [[Duyurular](#)] [[Seminer](#)] [[Kitap tanıtımı](#)] [[Kadro](#)] [[Tarihçe](#)] [[Tezler](#)] [[Mezuniyet öncesi](#)] [[Mezuniyet sonrası](#)] [[Laboratuvar](#)] [[İnternet bağlantıları](#)]

Sayfayla ilgili öneri/ eleştirileriniz için: durusoyr@med.ege.edu.tr